

## AZ ALAPTÖRVÉNY KÖZPÉNZÜGYI RENDELKEZÉSEI

**dr. Gergely Beáta**

doktorandusz

*Miskolci Egyetem, Deák Ferenc Doktori Iskola*

### BEVEZETÉS

Az alkotmányok kiemelt szerepet töltenek be egy állam jogforrási rendszerében. Lefektetik a politika rendszer alkotmányos berendezkedését, a szuverenitás gyakorlását, az állami hatalom fő szerveinek működési rendjét, alapvető szabályait, az állampolgárok alapvető jogait és kötelezettségeit, valamint jogilag megalapozza a magánjogi viszonyokba való állami-jogalkotói beavatkozás elveit, irányait. Ebből kiindulva természetesen rendelkezéseket tartalmaz az államháztartásra vonatkozóan, így a költségvetésre, a költségvetési törvény elfogadására, az ex lex helyzetre, a közteherviselésre. Jelen tanulmány célja, hogy bemutassa Magyarország Alaptörvényének közpénzügyi rendelkezéseit, valamint kitér más országok alkotmányainak közpénzügyi rendelkezéseinek bemutatására, illetve a magyar alkotmánnyal való összehasonlításra.

Az Alkotmány közpénzügyi rendelkezéseiről elmondható, hogy számos garanciális elem hiányzott, valamint régi elvárás is volt, hogy a közpénzügyek alkotmányi szinten kerüljenek szabályozásra. Az európai alkotmányok nagyrésze rendelkezik ezekről a kérdésekről, így a költségvetés alapkérdéseiről, az adókimvetés jogáról, a jegybankról, a költségvetés ellenőrzéséről.<sup>1</sup> Ez a nemzetközi tendencia is hozzájárult ahhoz, hogy az Alaptörvény előkészítése során az Országgyűlés alkotmányelőkészítő eseti bizottsága úgy fogalmazott: „*a koncepció a jelenlegi Alkotmány régi mulasztását kívánja orvosolni a közpénzügyekre vonatkozó alapvető szabályoknak és a költségvetési jog alapelveinek alkotmányba emelésével*”<sup>2</sup>. Kijelenthető tehát, hogy a közpénzügyi rendelkezések kapcsán előrelépés történt az Alkotmányhoz képes és számos felmerülő hiányosságot pótoló Alaptörvény.

### PÉNZÜGYI SZABÁLYOK AZ ALAPVETŐ RENDELKEZÉSEKBEN

Az Alaptörvény már az Alapvetés című részben tartalmaz pénzügyi vonatkozású rendelkezéseket.

Az Alapvetés rögzíti, hogy „*Magyarország gazdasága az értékteremtő munkán és a vállalkozás szabadságán alapszik*”.<sup>3</sup> Az Alaptörvény Magyarország gazdaságpolitikáját eltérően az Alkotmányhoz képest nem piacgazdaságként definiálja, de az Alkotmánybíróság kifejtette, hogy ennek külön rögzítése napjainkra már szükségtelenné vált.<sup>4</sup> Alaptörvényi szinten deklarálásra került, hogy Magyarország piacgazdasága az értékteremtő munkán és a vállalkozás szabadságán

---

[1] Kommentár Magyarország Alaptörvényéhez, Wolters Kluwer Kiadó Budapest 2013. 420.o.

[2] Magyarország Alkotmányának szabályozási elveiről szóló H/2057 országgyűlési határozat indoklása

[3] Alaptörvény M) cikk

[4] 3192/2012. (VII.26.) AB határozat

alapszik, amelyek együttesen járulnak hozzá a gazdaság fellendüléséhez és ezáltal a nemzet érdekeinek előmozdításához. A gazdasági versenyre vonatkozó előírások kapcsán az Alaptörvény olyan szabályokat tartalmaz, amellyel a verseny ésszerű korlátait rögzíti.<sup>5</sup>

Az Alapvetés meghatározza, hogy „*Magyarország a kiegyensúlyozott, átlátható és fenntartható költségvetési gazdálkodás elvét érvényesíti.*”<sup>6</sup>Ezen jelzők közül kiemelendő a kiegyensúlyozott jelző, amely a kiszámítható állami működésre utal, valamint a fenntartható jelző, amely a jövő nemzedéke iránti felelősségvállalásra utal. Az Alaptörvény rögzíti továbbá, hogy ezen elv betartásáért az Országgyűlés és a Kormány felelős elsődlegesen, amely a modern parlamenti demokráciákban magától értetődőnek tekinthető.<sup>7</sup>

Az Alaptörvény kiemeli azonban, hogy az állami és közösségi feladatok ellátása nemcsak az állam feladata, hanem az állampolgároknak is szerepet kell vállalniuk benne, mégpedig képességeik és lehetőségeik szerint.<sup>8</sup> Ez a cikk felfogható a közteherviselési kötelezettség deklarálása, valamint ehhez társul még a Szabadság és felelősség rész szabálya, miszerint: „*Teherbíró képességének, illetve a gazdaságban való részvételének megfelelően mindenki hozzájárul a közös szükségletek fedezéséhez.*”<sup>9</sup>

## KÖZPÉNZEK

Az Állam című részben található az Alaptörvényben „A közpénzek” elnevezésű fejezet, amelyben egységesen jelennek meg a közpénzügyekről szóló rendelkezések, amellyel a jogalkotó rendezte az Alkotmány hiányosságait. Ebben a fejezetben találhatóak meg az államháztartási gazdálkodásra vonatkozó alapelvek, az állam költségvetésére vonatkozó rendelkezések, állam és önkormányzati vagyonról szóló szabályok, közteherviseléssel kapcsolatos szabályok, az államadóságra vonatkozó rendelkezések, a Magyar Nemzeti Bankról, Állami Számvevőszékről, valamint a Költségvetési Tanácsról szóló alapvető rendelkezések.

### *A központi költségvetés*

A központi költségvetés megalkotása hagyományosan az Országgyűlés hatáskörébe tartozik. Az Alaptörvény az éves költségvetési törvény megalkotását írja elő, amelynek elkészítése a Kormány feladata. A költségvetési törvény benyújtásával, szerkezetével, tervezésével kapcsolatos szabályokat a 2011. évi CXCV. az államháztartásról szóló törvény tartalmazza. Az Alaptörvény a szerkezetre vonatkozóan csak annyit ír elő, hogy a törvényjavaslatoknak azonos szerkezetben, átlátható módon és ésszerű részletezettséggel kell tartalmazniuk az állami bevételeket és a kiadásokat.<sup>10</sup> Ezt az alapelvet a szakirodalom az átláthatóság

---

[5] Alaptörvény M) cikk (2) bekezdése

[6] Magyarország Alaptörvénye Alapvetés N) cikk (1) bekezdés

[7] Várnay Ernő i.m. 486.o.

[8] Alaptörvény O) cikk

[9] Alaptörvény XXX. cikk (1) bekezdése

[10] Alaptörvény 36. cikk (2) bekezdés

elvének felelteti meg, amely megjelenik az államháztartás alapelvei között is<sup>11</sup>, azonban hiányzik az Alaptörvényből az államháztartási törvényben megjelenő teljesség elve, amelyre az Állami Számvevőszék elnöke az alkotmányelőkészítő bizottság figyelmét fel is hívta.<sup>12</sup> Az Alaptörvény rögzíti a Kormánynak adott felhatalmazást (appropriáció) a költségvetés végrehajtására vonatkozóan. Új szabály, hogy amennyiben az Országgyűlés az adott évre vonatkozó költségvetést március 31-ig nem fogadja el, akkor a köztársasági elnök a választások egyidejű kitűzésével feloszlathatja az Országgyűlést.<sup>13</sup>

### *Az államadósság szabály, az adósságfék*

Az államadósságra vonatkozó szabályok az Alkotmányból teljes mértékben hiányoztak. Az adósságfék alatt olyan szabályozást kell érteni, melynek célja az ország eladósodásának korlátozása, valamint az államot és az önkormányzatokat kötelező előírásokkal arra készíteni, hogy a költségvetési hiányt csökkentsék. Az Alaptörvény előtt is volt már kísérlet államadósság szabály meghozatalára. 2007 novemberében három törvénytervezetből álló csomagot terjesztettek az Országgyűlés elé: az önkormányzati törvény módosításáról, a költségvetési felelősségről és a Törvényhozási Költségvetési Hivatalról szóló tervezetet, valamint az ezeket megalapozó alkotmánymódosítást, azonban ezekből a javaslatokból nem lett törvény.<sup>14</sup> Alkotmányos szinten először az Alaptörvény vezetett be államadósságot fékező szabályokat, valamint ezzel egyidejűleg intézményi garanciát is beépített a szabály érvényesítésére. Három államadósságot érintő szabály található az Alaptörvényben. Az első kettő a költségvetésre vonatkozóan tartalmaz szabályokat. Ennek alapján az Országgyűlés nem fogadhat el olyan központi költségvetést, amelynek eredménye az lenne, hogy az államadósság meghaladná a teljes hazai össztermék felét.<sup>15</sup> Ezen szabály bevezetésének hátterében a monetáris unióhoz való csatlakozás feltételei állnak, melyek kimondják, hogy a bruttó államadósság ne haladja meg GDP 60%-át, amely 2015. első féléves adatok alapján 79,6 % volt.<sup>16</sup> Azonban az Alaptörvény 36. cikk (4) bekezdése további kiegészítő szabályokat fűz az előbb leírtakhoz, miszerint abban az esetben, ha az államadósság a teljes hazai össztermék felét meghaladja, csak olyan költségvetés fogadható el, amely az államadósság teljes hazai össztermékhez viszonyított arányának csökkentését tartalmazza. Ezekről a rendelkezésekről csak különleges jogrend esetén és a nemzetgazdaság tartós és jelentős visszaesése esetén lehet eltérni.<sup>17</sup>

Az Alaptörvény harmadik adósságfék szabálya a kölcsön felvételét korlátozza, melynek értelmében olyan kölcsön nem vehető fel és nem vállalható olyan pénzügyi

---

[11] Várnay Ernő i.m. 486.o.

[12] Várnay Ernő i.m. 486.o.

[13] Alaptörvény 3. cikk (3) bekezdés (b) pont

[14] Klicsu László: Közpénzügyek Trócsányi László., Schanda Balázs (szerk.). i.m.413.o.

[15] Alaptörvény 36. cikk (4) bekezdés

[16] Baksay Gergely- Szalai Ákos: A magyar államadósság jelenlegi trendje és idei első féléves alakulása <https://www.mnb.hu/letoltes/baksay-gergely-szalai-akos-a-magyar-allamadossag-jelenlegi-trendjei-es-idei-elso-feleves-alakulasa.pdf> (2016.01.15.)

[17] Alaptörvény 36. cikk (5) bekezdés

kötelezettség, amely azt eredményezné, hogy az államadósság meghaladja a teljes hazai össztermék felét. Az Alaptörvény ehhez is fűz átmeneti szabályokat, miszerint abban az esetben, hogy ha az államadósság a teljes hazai össztermék felét meghaladja, tilos az olyan kölcsön felvétele, amelynek következtében az államadósságnak a teljes hazai össztermékhez viszonyított aránya a megelőző évben fennállóhoz képest növekedne. Ehhez fűz a törvény (4) bekezdése további szabályokat, *„Mindaddig, amíg az államadósság a teljes hazai össztermék felét meghaladja, az Alkotmánybíróság a 24. cikk (2) bekezdés b)-e) pontjában foglalt hatáskörében a központi költségvetésről, a központi költségvetés végrehajtásáról, a központi adónemekről, az illetékekről és járulékokról, a vámokról, valamint a helyi adók központi feltételeiről szóló törvények Alaptörvénnyel való összhangját kizárólag az élethez és az emberi méltósághoz való joggal, a személyes adatok védelméhez való joggal, a gondolat, a lelkiismeret és a vallás szabadságához való joggal vagy a magyar állampolgársághoz kapcsolódó jogokkal összefüggésben vizsgálhatja felül, és ezek sérelme miatt semmisítheti meg.”* Ennek a korlátozó rendelkezésnek egy lehetséges olvasata, hogy úgy korlátozza az Alkotmánybíróságot, hogy csak a legalapvetőbb emberi jogok sérelmét kivéve, ne korlátozhassa az adósságcsökkentést megcélzó törvények meghozatalát. Az Alkotmánybíróság hatáskörének ez a korlátozása már az Alkotmányban is megjelent<sup>18</sup>, mely rendelkezést az Országgyűlés azt követően foglalt alkotmányba, hogy az Alkotmánybíróság megsemmisítette a köznyelvben csak 98 %-os adótörvényként elhíresült törvény egyes, alkotmányba ütköző rendelkezéseit<sup>19</sup>. Az Alaptörvény ezen rendelkezéseit a szakirodalom vegyesen fogadta. Egyrésztől üdvözik a rendelkezéseket, miszerint az államadósság olyan szintet ért el, amely jelentősen megterheli az államháztartási gazdálkodást, és ezáltal korlátozza a kormány gazdasági-politikai terét. Másrészt akadnak olyan vélemények, amely szerint az adósságféknek Alkotmányba foglalásától a Kormány bizalom növekedésre számít az állampolgárok részéről.<sup>20</sup> Véleményem szerint az Alaptörvény államadósság szabálya optimistának mondható, hiszen az Európai Unió is „megelégszik” a GDP 60%-a alatti államadóssággal, valamint hozzá kell tenni, hogy Magyarországnak az Alaptörvény elfogadása óta sem sikerült megközelíteni ezt a célt.

#### *Az ex lex helyzet*

Az Alaptörvény rendelkezik arról az esetről, hogy ha az Országgyűlés az adott évre vonatkozó költségvetési törvényt a naptári év kezdetéig nem fogadja el. Ebben az esetben rendhagyó helyzet, úgy nevezett ex lex állapot állhat fenn, de ezt a helyzetet a magyar szabályozás megoldja, mivel a Kormány jogosult a jogszabályok szerinti bevételeket beszedni és az előző naptári évre a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott kiadási előirányzatok keretei között a kiadásokat időarányosan teljesíteni.<sup>21</sup>

---

[18] Alkotmány 32/A § (2) bekezdés

[19] 184/2010. (X.28.) AB határozat

[20] Várnay Ernő i.m. 493.o..

[21] Alaptörvény 36. cikk (7) bekezdés

## *Magyar Nemzeti Bank*

A Magyar Nemzeti Bankra (továbbiakban MNB) vonatkozóan az Alaptörvény az Alkotmányhoz képest igaz valamivel részletesebben rendelkezik, de továbbra is elég szűkszavú a szabályozás. Az MNB akkori elnöke Simor András 2010. szeptember 23-án Dr. Salamon Lászlóhoz<sup>22</sup> kelt levelében javasolta, hogy kerüljön be az Alaptörvénybe a bank függetlensége, valamint kerüljön rögzítésre az MNB elsődleges célja: az árstabilitás elérése és fenntartása, amelyre végül nem került sor.<sup>23</sup>

## *Állami Számvevőszék*

Az Állami Számvevőszék szabályozását tekintve nagy újdonságot az Alaptörvény nem hozott az Alkotmányhoz képest. Kimaradtak azok a feladatok, amelyeket a gyakorlatban az Állami Számvevőszék nem gyakorolt. Az Állami Számvevőszék feladatai lehetővé teszik, hogy ellenőrizték az államháztartási gazdálkodást, valamint az államadóssággal kapcsolatos alkotmányjogi előírások betartását.

## *Költségvetési Tanács*

A Költségvetési Tanácsot 2008-ban a 2008. évi LXXV. törvény hozta létre egy az Országgyűlés törvényhozási munkáját támogató független, háromtagú testületként. Tagjait az Állami Számvevőszék, MNB elnöke és a köztársasági elnök jelöli. Feladatkörébe tartozott a makrogazdasági előrejelzések, a költségvetési törvényjavaslatok, költségvetési adatokra vonatkozó technikai kivetítések készítése. 2010-ben a Tanács feladatai átalakultak és törvény módosítása egy teljesen új szervet hozott létre. Megváltozott a testület összetétele, miszerint a köztársasági elnök által kinevezett elnökből, az MNB és a Számvevőszék elnökéből állt. Feladatköre pedig a költségvetési törvény tervezetének a véleményezésére terjedt ki. Az Alaptörvény a testület személyi összetételét megőrzi, feladatává rendeli az államadósság szabály betartatása.

## NEMZETKÖZI KITEKINTÉS

### *Európai Unió*

Az Európai Unió alapszerződése, illetve rendeletei, irányelvei számos pénzügyekkel, költségvetéssel kapcsolatos rendelkezést tartalmaznak. 2012-ben a márciusi Európai Tanács alkalmával kormányközi szerződés született, amely a gazdasági és monetáris unió stabilitásáról, koordinációjáról szól. Ezt a szerződést Nagy Britannia és Horvátország kivételével valamennyi tagállam aláírt. A szerződés szabályokat tartalmaz a kiegyensúlyozott költségvetésre vonatkozóan, mely értelmében a strukturális hiánynak kisebbnek kell lennie a GDP 0,5%-nál, illetve ha az államadósság alacsonyabb, abban az esetben GDP 1%-nál. A kormányközi

---

[22] az Országgyűlés Alkotmányelőkészítő eseti bizottságának elnöke

[23] Várnay Ernő i.m. 487.o.

szerződés rögzíti, hogy ezt adósságfékét nemzeti jogszabályban is rögzíteni kell, lehetőleg alkotmányi szinten. Abban az esetben, ha az aláíró tagállamok valamelyike nem felel meg ennek a szabálynak, bármelyik tagállam jelezheti ezt az Európai Unió Bíróságánál. Ezenkívül az európai stabilitási eszközből csak a szerződést aláíró tagállamok kaphatnak pénzügyi támogatást.<sup>24</sup> Magyarország az Alaptörvényben az államadósság-szabály megalkotásával eleget tesz ennek a kötelezettségnek és alkotmányos szinten szabályozza a kérdést. 2015-től a szlovén alkotmányba is beépültek ennek megfelelő adósságfék tartalmú szabályok, illetve Ausztria kapcsán is felmerült az adósságfék alkotmányos szinten történő rögzítése, habár egyetértés még nem született.<sup>25</sup>

### *Német alkotmány*

Németország alkotmánya a Grundgesetz számos pénzügyi szabályt tartalmaz, amely nemcsak terjengőssége miatt jelentős, hanem a szabályok kiemelt jelentősége miatt. A szakirodalomban a Grundgesetzet sokszor pénzügyi alkotmányként (Finanzverfassung) emlegetik.<sup>26</sup> Nagy jelentősége van a közpénzügyi szabályoknál annak, hogy Németország föderatív állam. A német alkotmány értelmében a szövetségi állam és a tartományok egyenrangúak, mely egyenrangúság megjelenik az alkotmány pénzügyekről szóló részében is. Ez jelenik meg a Grundgesetz 109. cikk (1) bekezdésében, miszerint a szövetség és a tartományok önálló és egymástól független költségvetési gazdálkodást folytatnak, de számításba kell venniük az összgazdasági egyensúly<sup>27</sup> követelményeit. Kiemelendő, hogy a német alkotmány milyen korrekten lefekteti a szövetség és a tartományok pénzügyi viszonyait, és alkotmányos szinten rögzíti és garantálja a szövetség, a tartományok, valamint az önkormányzatok pénzügyi önállóságát. Ebből a tekintetből nagyon nehéz összehasonlítani a német és magyar alkotmányt, hiszen eltérő a két ország államszerkezete.

A költségvetésre vonatkozó szabályok esetén a német alkotmány is az éves költségvetés elvét érvényesíteni, azzal, hogy a költségvetést nemcsak egy, hanem akár több évre is lehet készíteni, de az évenkénti lebontást alkalmazni kell.<sup>28</sup> A Grundgesetz korlátozza a költségvetés tartalmát, miszerint a törvénybe csak olyan előírásokat lehet felvenni, amelyek a Szövetség bevételeire, kiadásaira, valamint arra az időszakra vonatkoznak, amelyre a költségvetési törvény szól. A német alkotmány is rendelkezik az ex lex helyzetről és felsorolja, hogy a szövetségi kormánynak milyen kiadások teljesítésére van felhatalmazása:

- törvény által létesített intézmény fenntartására, valamint törvényben meghatározott intézkedések végrehajtására
- Szövetség jogilag megalapozott kötelezettségeinek teljesítésére

---

[24] [http://www.europarl.europa.eu/aboutparliament/hu/displayFtu.html?ftuId=FTU\\_4.2.1.html](http://www.europarl.europa.eu/aboutparliament/hu/displayFtu.html?ftuId=FTU_4.2.1.html) (2016.01.26.)

[25] <http://hvg.hu/cimke/ad%C3%B3ss%C3%A1gf%C3%A9k> (2016.01.26.)

[26] Dr. Kamplér Béla: A német alkotmány (Grundgesetz) pénzügyekre vonatkozó előírásai in: Jogtudományi közlöny 1993. (48. évf.) 2.sz. 50.o.

[27] Ezek az árszínvonal stabilitás, magas foglalkoztatási szint, külgazdasági egyensúly, gazdaság folyamatos, kiegyenlített növekedése.

[28] Grundgesetz 110. cikk (2) bekezdés

- építkezések, létesítmények és egyéb tevékenységek folytatására

A magyar Alaptörvény nem határozza meg ilyen részletesen az ex lex helyzetben a kiadások körét, valamint a mértékére vonatkozóan is csak annyit mond, hogy a kiadásokat időarányosan kell teljesíteni. A német alkotmány pontosan definiálja a kiadásokat, valamint arra vonatkozóan is tartalmaz rendelkezést, hogy ha az ex lex helyzetben a bevételek nem fedezik a kiadásokat. A 111. cikk (2) bekezdése rögzíti, hogy a szövetségi kormány a gazdasági vezetés folytonossága érdekében szükséges eszközöket az elmúlt költségvetési évben meghatározott végösszeg  $\frac{1}{4}$ -ének megfelelő összegben hitel igénybevétele útján fedezheti. Alkotmányi szinten került rögzítésre az is, hogy abban az esetben, hogy ha az előirányzatokat túl kell lépni és terven kívüli kiadásokat kell teljesíteni, akkor ahhoz a szövetségi pénzügyminiszter jóváhagyása szükséges és ezt a jóváhagyást csak előre nem látott és kikerülhetetlen esetekben lehet megadni. A zárszámadásról is tartalmaz szabályokat az alkotmány, melyek lényegüket tekintve megegyeznek a magyar alaptörvény rendelkezéseivel. 2009. május 29-én a Grundgesetz módosítása következett be, melynek értelmében államadóssághoz kapcsolódó szabályokat rögzítettek. Ennek alapján 2011. január 1-jétől a szövetségi állam nettó hitelfelvétele maximálva van a bruttó hazai termék 0.35%-ában<sup>29</sup>, valamint egy másik szabály alapján a szövetségi állam 2016-tól, a tartományoknak pedig 2020-tól tartaniuk kell a költségvetés egyensúlyára vonatkozó nulla eladósodás szabályt.<sup>30</sup> 2015-ben a német államadósság GDP-hez viszonyított aránya 71,6 % volt.<sup>31</sup>

### *Egyesült Államok alkotmánya*

Az Egyesült Államok alkotmánya is csak nagyon kevés közpénzügyi rendelkezést tartalmaz. A költségvetési törvény kapcsán az Alkotmány 7.§ - a rögzíti, hogy az állami bevételekre irányuló törvényjavaslatot a Képviselőház kezdeményezi, azonban ehhez a Szenátus módosításokat fűzhet, illetve a javaslatokat módosításokkal fogadhatja el. A 8.§ pedig meghatározza, hogy a Kongresszusnak van hatásköre az adók, vámok, illetékek és járulékok kivetésére, valamint behajtására, adósságok kifizetésére. Az alkotmány a Kongresszusnak biztosítja a hitelfelvétel jogát, a pénzügyi kibocsátásának a jogát. Az Egyesült Államok alkotmánya nem tartalmaz azonban rendelkezéseket az ex lex helyzetre vonatkozóan. Így 2013. októberében, amikor is a Kongresszus és a Szenátus a költségvetési törvénytervezet, valamint az államadósság szabály kapcsán nem jutott egyetértésre és 2013. október 1-vel leállt az Egyesült Államok szövetségi finanszírozási rendszere, amely becslések szerint naponta körülbelül 300 millió dollárba került.<sup>32</sup> Ebből is látszik véleményem szerint, hogy milyen fontos az ex lex helyzet alkotmányos szinten történő szabályozása.

[29] Grundgesetz 115. cikk (2) bekezdés

[30] Trócsányi L., Schanda B. i.m. 413. o.

[31] <http://hu.tradingeconomics.com/germany/government-debt-to-gdp> (2016.01.20.)

[32] [http://hvg.hu/gazdasag/20131001\\_Felelem\\_es\\_retteges\\_a\\_Feher\\_Hazban](http://hvg.hu/gazdasag/20131001_Felelem_es_retteges_a_Feher_Hazban) (2016.01.28.)

## ÖSSZEFOGLALÁS

A jelenleg hatályos magyar Alaptörvény az Alkotmányhoz képest jóval több közpénzügyi rendelkezést tartalmaz, valamint önálló fejezetben szabályozza a közigazgatás működtetéséhez szükséges feltételeket.

Más alkotmányokkal összehasonlítva kritikai megjegyzés, hogy a magyar alkotmány nem tartalmaz rendelkezéseket többéves költségvetés elkészítésére, valamint pénzügyi előrejelzés készítésére. Ez nem azt jelenti, hogy az Országgyűlés nem fogad el több évre vonatkozóan pénzügyi terveket, de ennek alkotmányos szinten rögzítése felerősítené ezt a kötelezettséget. Az Alaptörvény adósságfék rendelkezései megfelelnek a nemzetközi elvárásoknak, illetve Magyarország ezt az elvárást túl is teljesíti, mivel az általában véve elfogadott GDP 60%-ában meghatározott államadósság mértékhez képest ezt 50%-ban húzza meg, valamint szabályozza azt az esetkört, hogy ha ennek Magyarország nem tud megfelelni. Az Európai Unió kezdeményezése alapján létrejött kormányközi szerződés is elvárja az államadósság szabályok alkotmányos szinten történő rögzítését, mely kötelezettségnek Magyarország ezzel a szabály alkotmányos rögzítésével eleget tett. A német és francia alkotmánnyal összehasonlítva a magyar Alaptörvény az ex lex helyzetre vonatkozóan szükséztlenül rendelkezik, nem határoz meg olyan pontos határidőket, mint az előbbiek. Kiemelendő azonban, hogy milyen fontos jelentősége van az ex lex helyzet alkotmányos szinten történő szabályozásának, melyre jó példa az Egyesült Államokban történtek.